

Парастос српским ратним заробљеницима у Нирнбергу

У Томину недељу, 19. априла 2026. године, у Нирнбергу је традиционално парастос за 110 погинулих српских војника и једног генерала из Првог светског рата, у знак сећања на њихову жртву и страдање за Отаџбину, служили су протојереји-ставрофори Бранислав Чортановачки и Милорад Јовановић, уз присуство бројног верног народа.

Већ годинама српска заједница из Нирнберга одаје на достојан начин пошту официрима и војницима Југословенске војске, који су животе изгубили у логору „XIII Б Лангвасер“, једном од седам стратишта у овом граду. Према подацима из немачких извора у овом логору било је заробљено око три хиљаде српских официра и војника, који су због зиме, глади и нехуманог третмана највише пострадали током 1942. и 1943. године. Међу њима је, према архивској грађи везаној за овај логор, и армијски генерал Душан Трифуновић из Београда, који се уокојио 28. фебруара 1942. године. У фебруару исте године упокојио се и др Јован Милојковић из Пожаревца, који је припадао санитету Југословенске војске, а записано је да је овде 30. априла 1942. године уснуо и др Мирко Ранковић, лекар у војсци. Немачки извори наводе да је у мају 1941. било заробљено 268.395 припадника Војске

Краљевине Југославије. Међу њима су 234.721 војник, 2.653 подофицира и официра и 260 генерала. Сви они су били ратни заробљеници у Немачкој, а логор „XIII Б Лангвасер“ често је називан и „официрски логор“, иако је у њему било и војника и подофицира. О овом логору мало је наших људи нешто више знало.

Г. Петко Кокошар је заједно са протом Душаном Колунџићем, тадашњим свештеником у Нирнбергу, почетком деведесетих година прошлог века посетио Јужно гробље Лангвасер и сазнао део трагичне истине о страдању српских официра, подофицира и војника. Заједно са г. Илијом Вученовићем и г. Николом Сладојевићем, г. Кокошар је 2013. године самоиницијативно решио да прегледа све камене плоче на којим се налазе српска имена.

- Стање на том делу парцеле број 93 било је такво да скоро нисмо успели у потпуности да прочитамо ниједно од 83 имена сахрањених српских официра и војника, јер су камене плоче биле прекривене дебелим слојем лишјаја и маховине и зарасле у траву. Отишли смо једног дана и кренули са чишћењем и за то нам је требало неколико дана. Када смо то завршили, схватили смо да смо открили део заборављене историје и одлучили да је и даље не препустимо заборава. Док смо то радили, један човек је пратио шта ми радимо и дошао до нас. Похвалио је то што чинимо и рекао нам да је он запослен у Градском архиву и да ће нам радо помоћи да сазнамо нешто више о српским ратним заробљеницима. Касније сам сазнао да је тај човек ожењен Новосађанком – рекао је г. Петко Кокошар у разговору са г. Миличићем за „Вести онлајн“ 2018. године.

Списак српских заробљеника је достављен и свештеницима у храму Светих Ћирила и Методија у Нирнбергу, којиј су имена страдалника почели да читају на богослужењима, а затим су на Мали Васкрс, на парцели број 93, почели да служе парастос упокојеним официрима и војницима Војске Краљевине Југославије. Из године у годину, број наших људи из Нирнберга и околине који је долазио на помен се повећавао. Полако су почели да посећују ово гробље и другим данима, поклањајући се сенима српских мученика и преносећи успомену о заборављеним јунацима на млађе нараштаје.

Захваљујући предусретљивости једног од службеника у Градском архиву, г. Петко Кокошар је успео да дође до непотпуних спискова логораша на којима су и Зарија Стојковић из Гњилана, Оскар Салом из Сарајева, Данило Поповић из Славонског Брода, Радомир Пилић из Темишвара, Велимир Јовановић из Чешке, Џафер Имеровић из Скопља, Паун Гогић из Призрена, Аљоша Димитријевић из Бијељине, Божо Цуцић из Никшића и Светозар Бајић из Бања

Луке. У логору „XIII Б Лангвасер“ у Нирнбергу углавном су били заробљени Срби, било да је реч о војницима, десетарима, водницима, потпоручницима, поручницима, капетанима, потпуковницима или пак пуковницима, углавном из Србије. Уредна и сачувана евиденција бележи и да су од 1941. до 1945. умрла 83 логораша – најмлађи је имао 20, а најстарији 67 година.

spc.rs